

MARCK TWAIN, FAMÓS HUMORISTA
AMERICÀ.

Quart folletí de 24
PÁGINES de JOVEN-
TUT DE PRINCEP.

15 CÈNTIMS

El castell de Heidelberg

de Marek Twain

El castell de Heidelberg devia esser una maravella avans qu'els francesos l'haguessin bombardejat y destruit, fa prop de doscents anys. La pedra ha devingut fosca ab reflexes moradenchs. sembla a propòsit pera resistir l'estar a plè aire, sense arruinar-se; els ornaments mes delicats y mes subtils que decoren la fatxada, han conservat tota sa finesa y podria dirsen qu'estaven destinats a embellir, no les superfícies exteriors d'un edifici, sinò les parets d'un saló. La major part dels fruits, els entreteixits de flors, les carasses, les testes de lleó, han conservat tota la perfecció de detalls que tenien al sortir de mans de l'artista. No's pot dir el mateix de les estàtues colocades als entremits de les finestres; han sofert molt. Aquestes estàtues son de grandària natural y representen els primers emperadors, electors y altres grans personatjes, ab armadures completes y llargues espases. Als uns els hi manca un bras, als altres la testa; hi ha un pobre diable que ha perdut la meitat del cos. Una dita local, pretén que si un extranger aconseguix passar el pont, atravesar el pati y entrar en el castell sense haver overt la boca, pot expressar un desitj que será realisat desseguida. Però no s'ha pogut may comprovar si la dita es certa perque a un extranger, li es impossible, quan atravessa'l pont y contempla la maravella que aleshores se li mostra, contenir un crit d'admiració.

Perque una ruina produeixi son efecte, es necessari qu'estigui ben situada. Aquesta no podria trovar un indret mes favorable. S'aixeca en un monticel que domina tot el país, troves rodejada de boscos que'l sepulsen, per dirho aixís, sota una massa de verdor, no'l rodeja cap espay nivellat y a través de les clarianes del foliatje, s'entreveuen profonds abims, precipicis hont hi regna la fosca y els raigs del sol may hi penetren. La natura sab embellir una ruina pera que produeixi'l millor efecte possible. Una de les velles torres s'ha esfondrat per la meitat; la meitat superior va caurer, quedant en actitud pintoresca. Lo que li

mancava era una catifa apropiat: la naturalesa li ha donat, envolquellant la ruda massa ab un vestit de flors y de verdor, qu'en fa un objecte d'encisador aspecte. L'altre meitat, que s'aguanta en peu, desplega a nostres ulls les grans sales de voltes arquejades y cavernoses, semblables a goles overtes, desproveïdes de llurs dents; allà també els ceps salvatjes y les flors han fet maravelles de gracia. La part mes allunyada de la torra tampoch ha estat descuidada; la cobreix un tapis flotant de llustrosa eura qu'amaga les ferides y les taques del temps. El cim tampoch es desnú; porta una corona d'arbres y arbusts. La desgracia ha fet per aquesta malaventurada torra lo que molts cops fa pel carácter de l'home; li ha donat lo que li mancava.

Un senyor feya remarcar un jorn lo bon viurer que devia fer estarse en el castell en temps de son esplendor, però deya que nosaltres teníam una ventatja sobre ls habitants d'aleshores, y era la de contemplar aqueixes ruïnes, visitarles y trovarhi ab que alimentar nostres somnis. Aquest senyor se equivocava. Les gents d'aleshores gaudién dels mateixos plaers que nosaltres; per estatje tenien un castell ben nou, però, atravesant el Rhin y seguintne'l curs podien contemplar la magnífica ruina de Triefels. Y las gents qu'habitaren Triefels fa cinch cents anys, també tenien pera contemplar ruïnes qu'ara han totalment desaparegut. No ho dupteu; sempre n'hi han hagut de ruïnes; sempre hi han hagut persones sensibles per somiar mirantles y sempre hi han hagut ximples per gravarhi son nom y la data important de llur visita. Menys de mil anys després que Adam va marxar del Paradís, segurament hi havia un cicerone que, fent aquell tant conegut gest ab la mà, deya: «Senyores y senyors, aquí veurán el lloch hont els animals reberen llur nom; senyores y aenyors, aquí es hont estava l'arbre del fruit prohibit; senyores y senyors, aquestes pedres que tres generacions de turistes han ornat ab llurs noms, formaren l'altar de Caiu, una ruina molt

important per sa antiguetat.» Després, passant al entorn dels aplegats, cobrava un cicle per cap de turista, y'n feya entrar una altre tongada.

Una iluminació del castell de Heidelberg, es una de les coses d'Europa que cal véuer; els pintoreschs contorns del castell, sa dominant situació, a mitg camí d'un cimall abrupte y abundant de bosch, ses dimensions extraordinaries, tot ajuda a fer d'aquesta iluminació l'espectacle mes atrayent. Es una exhibició molt costosa y per tant molt rara: quan ha de tenir lloch, els diaris ho anuncien, y aquell vespre Heidelberg es plè. Mon company y jo tinguèrem la sort de poguer aprofitar una ocasió d'aquestes.

Cap a les set y mitja franquejàrem el pont inferior, ab alguns estudiants americans, sota una pluja torrencial, y prenguérem el camí, que, vorejant el Necker, conduceix a Neunheim. Tot el camí estava plè a vessar de vianants y carruatges, formant una massa compacta y negra que's movia penosament en el fanch, les tenebres y la tempesta. Vàrem caminar aixís un kilometre y al últim ens instalàrem en una cerveseria situada al enfront del castell. No podiem véuer res del castell, perquè la pluja tot ho tapava: a penes entrevèiem els contorns de la montanya, aixecantse per damunt del camí; per altre part era ja de nit. Però poch mes o menys sabiem en quina direcció devia trovarse'l castell.

Ens estàvem drets, sota nostres paraigues, damunt d'un dels cent banchs que guarnien el jardí: els altres noranta nou servien de pedrestal a altres tants grups humans, homes y dones, tots ab paraigues. Per tots costats se vesslumava una multitud innombrable o millor dit, s'hi endevinava sota un paviment no interromput format pels paraigues y les cobertes dels carruatges. Aixís vàrem passar dos mortals hores. Jo no rebia pas ni una gota de pluja en mon cap, però constituia com un centre en el que convergien les branilles d'una dotzena de paraigues propers, que avocaven petits reguerons glassats en mon coll, devegades en mes orelles, lo que'm privava d'escalfarme. Patia de reumatisme y m'havien dit qu'aquest sistema era excelent. Després vaig poguer apreciar que'l tractament per l'aigua de pluja no val pas res per aquesta malaltia. També hi havien criatures en

aquest lloch perillós. Un home'n tenia una en sos brassos, just al meu devant; y mentres va durar la gotellada els paraigues vehins no cessaren d'abocar llurs cascates en sos vestits.

En aquestes circumstancies dos hores d'espera eren un veritable suplici, més la iluminació ns les feu ben oblidar. Va apareixe de sopte, com era de prevéuer, car les coses que s'han esperat molt temps arriuen sempre quan ja no se les espera.

Ab una rapidesa que no deixava'l temps de respirar, les overtures badades y negres del castell, llensaren vers el cel un nombre infinit de raigs de diferents colors, quina projecció era acompanyada d'un soroll semblable al del tró. Al mateix temps els mes petits detalls d'aquesta magnifica ruina's dibuixaren ab extrema netedat damunt del fons negre de la montanya, y aparegueren iluminats esplendidament per son esclat y sos colors. Durant alguns minuts tot l'edifici prengué l'aspecte d'una massa flamejanta d'escarlata, les torres projectaren continuament minces columnes de cohets, el cel brillejà de sagetes lluminoses que's dirigien al zenit, y al arribar al terme de sa cursa, s'allunyaven de la ratlla dreta, dibuixaven una corva graciosa y, al càurer, esclataven en una pluja d'estrelles de richs colors. Les flames rojes disminuiren d'intensitat, apagantse gradualment en el castell, que, poch a poch, se trová en les tenebres, mes abans les vegerem encara brillejar una estona per entre miij de les finestres sense vidres, reproduint l'incendi tal com devia mostrar-se'l castell, quan l'enorme braser que hi van encèndrer, comensava a apaibagarse.

Mentres miràvem, mentres admiràvem, la ruina fou de sobte envolquellada per un núvol creixent de flames verdes y vaporoses, que devingueren seguidament d'una llum de porpra; després foren colors combinats que ompliren els extensos contorns ab els matissos del prisina. També havien iluminat el pont més pròxim; un gran nombre de vaixells subjectats per llurs àncores, servien per llensar variats artificis; cohets, candeles romanes, bombes, serps y rodes, que ab sa profusió feyen resplendir el cel. Era un cop de vista fantàstich per una persona com jo, poch acostumada a especta-

cles d'aquesta mena. Durant alguns minuts tot el paisatge'ns semblà tan vivament aclarit com en plè dia. Y no obstant, la pluja continuava cayent a bots y a barrals. Al últim finí la il·luminació y ens reunirem a la caravana d'espectadors que s'entornaren mitg negats.

El lloch que ocupa el castell es molt gran y com que no'l separaven del hotel més que grans y magestuosos grahons de pedra, vàrem passar molta part de la jornada passejantnos per entremitg de aquells bells arbres que ombrejaven els passetjos, y pels bosquets d'espès follatge. Vàrem trobarhi un reconet d'un encant particular; era un indret guarnit ab molts banchs y taules de fusta: un s'hi asseu ab l'intenció de provar tranquil·lament una escumosa cervesa tot mirant anar y venir la multitud de viants; dich ab la intenció de provar, perque tot just heu posat els llavis a la vora de la copa, la buideu d'una tirada. Y entremitg de la gentada no s'hi veu

ningú esparracat: per tot arreu papàs ben vestits, mamàs elegantas, joves y senyoretas, nens, tothom vestit a la última moda: aquí y allà, estudiants de la Universitat, oficials ab llampants uniformes, professors de cabells grisenchs, senyores velles ab la mitja, estrangers de posat correcte. Quisqu tenia al seu davant son got de cervesa, la tassa de cafè, l'ampolla de vi o el plat fumejant; les senyoretas enrahonaven, jugant ab el vano, fent *crochet* o brodant; els estudiants, donaven trossos de sucre als gossos discutien sobre desafios, explicaven cops d'esgrima ab ses folgues acostumades. Per tot hi havia alegria, confort, bonhomia; els arbres eren plens de nius y d'aucells; els camins formiguejaven d'entremaliats novets. Per vuit cents per dia, o un ticket de familia que valia dos dollars, un podia reservar-se un lloch per tota la estada en aquest xamós reconet y gaudirhi a son pler de frescor, ombra y música durant tota la tarde.

JOSEPH M.ª BALLESTER. *Trad.*

PRESSAGI DE BONANSA

*Un jardí de primcesa, una mar de roses,
una tarde serena y un cel de plata,
un estany de misteri qu'el cel retrata
y un papelló dormint ab les ales closes.*

*En la calma plahenta, tanta florida,
ab esencies de gloria l'estany festeja,
qu'en les aigues blavoses un lliri oneja
y el papelló en el lliri fa la dormida.*

*Belles tardes de maig, bells jardins de roses,
com cada any, bé tindreu perfums bondadosos,
que hi ha lliris y estanys qu'estàn ditjosos
de gronxar papellóns ab les ales closes.*

J. VIVES Y BORRELL.

Aficionats notables

JOSEPH PUBILL BOADA

L'aplaudit actor que tantes campanyes ve fent en varis teatres de Catalunya, nasqué a Sabadell fill de pares treballadors. Desde sa infantesa mostrà predilecció especial per les obres teatrals, essent concurrent constant dels teatres d'aficionats.

Més tart s'introduhí ja, com vulgarment se diu, entre bastidors, y aparegué en escena, fent de comparsa desempenyant també papers de poca importància. Ab afició cada dia creixent, en el teatre Parreño de Sabadell, que avuy no existeix, feu ses primeres armes, desempenyant papers de repartiment essent els primers el «Manxaire» de *Lo ferrer de tall* y un de la comedia *A pèl y a repèl*.

Més tart y ab progressió ascendent, anà representant papers de relativa importància y no deixant de concórrer com a espectador als demés teatres de Sabadell quan actuaven companyies d'actors de reconegut nom y valer; no sabentli greu de sacrificar-se anant a Barcelona quan treballaven en Novellí, Duse, Zaccani y altres eminències estrangeres.

Diferentes vegades companyies cò-

miques y dramàtiques hauràn utilisat els serveys del senyor Pubill, sortint sempre airòs de son comés.

Aixís com sent boja predilecció per drames y comedies no li diuhen res les farsueles, aborrint en extrem lo que se'n diu *género chico*.

Entusiasmat ab el teatre, vingué a destorbarlo en son camí, el servey militar, passant a sentar plassa y retornant més tart, altre volta a sa ciutat nadiua.

Ab tot y haver de treballar a la fàbrica, s'aprenia, ab la major facilitat, els papers de les obres que tenia en ensaig. Més tart arribà a esser director de la Associació Catòlica y haventse donat de baixa, per motius particulars, entrà al Centre Lirich Dramàtic y després dirigí la secció dramàtica de la Academia Catòlica, fentse aplaudir per tots els concurrents a dita societat.

Finalment, volguent dedicarse al teatre, deixà el teler mecànic, y entrà en varies companyies, entre elles la de Romea de Barcelona, la den Jaume Borràs y la den Casals, fins que formà companyia pel seu compte, fent campanyes per les principals ciutats de Catalunya y a Perpinyà, possant en escena obres catalanes, tan còmiques com dramàtiques. Ha obtingut sempre molts aplausos de tots els públichs que saben regonèixer les excelents condicions del senyor Pubill.

Dels papers que representa, el senyor Pubill en fa verdaderes creacions, recordantnos en aquet moment del «Menelech» de *Terra baixa*, «Manel» de *La mare*, «Said» de *Mar y cel*, «Mossen Ramón» del *El Mistich*, «Nasi» de *Don Gonzalo*, «Toni» de *Mossen Janot* y «Clapot» de *L'heroe*, etc.

El senyor Pubill es jove encara y molt se promet el públich de les excelents condicions, que reuneix d'actor y director, especialment per no ser vanitós.

A ca'n Parés

Dafnis ha sigut sempre tafaner de mena y un petit no rés basta pera encéndre una gran pira en el caliu de son desitg.

Per això al oir parlar en un tranvia d'un quadro que havia per títol «Fivaller exigint al rey en Ferrán d'Antequera el pach del dret del vectigal», parà ment en lo que deyen els dos jovincels que departien y'n tragué la conseqüència de que aquesta tela històrica s'era hostatjada a ca'n Parés y feria'ls ulls dels visitants aixís qu'hi entraven.

Confiat en la sencilla bontat dels homes, *Dafnis* s'escaminà pel «boulevard» Petritxol al vell casal hont s'hi apleguen setmanalment els fruits saborosos de nostres artistes, y allí, desencantat, pogué veure el quadro d'en Xumetra que du aquell títol y que, en veritat, evidència allò de que «Quan més petita es la nou...»

¡Oh L'Aforística! An ella demano novament ajut y recordant el «No hay mal que por bien no venga» dels castellans, reconech la certesa de sas sentencies.

Allí mateix puch comprovarho. L'Aureli Tolosa exposa una serie de telès que mostren clarament la trassa y el bon gust de son autor. Al costat d'uns capvespres encertadíssims que porten, al esperit l'encongiment y el misteri de l'hora, unes xamoses notes de color, fresques y delicadament entonades; Don Julius Mongrell, una escena plena de caràcter de la horta valenciana, vessanta de llum y de vigor; un capet den Torras y Fuster, y un policromat diploma qu'ofereix la vila de Manlleu a D. Albert Rusiñol, signat per en Flos y Calcat.

Aquesta setmana han sigut substituïts alguns dels quadros den Tolosa per unes teles

den Xirò, una de les quals figurava en el saló de la Reina Regent del Palau de Belles Arts en la exposició de que donàvem compte la setmana passada. Ens ha sorprès sempre en aquest artista la forsa ab que dona plasticitat a idees abstractes y el bon tacte ab que ho realisa pera no caure de lo sublim a lo ridícol, perill forsa evident en el genre que coneu.

A ca'n Parés també, y organizada per l'Institut Català de les Arts del Llibre, hi ha una «Exposició» de projectes de tarjetes de visita y els seus similars que respón en general al seu objecte. Entre'ls expositors recordem en primer terme als senyors: Gili y Roig, Casademunt, Cardunets, Busquets, Puig y Saló.

*

«Círcol Artístich»

Durant el seu sojorn entre nosaltres, el President del Concèll de Ministres inaugura la exposició de tardor d'aquesta entitat y encara que en ella s'hi troben buits lamentables, tampoch es mereixedora de l'indiferència y fins prevenció ab que l'ha rebuda una part de la premsa, prevenció que no podem trobar justificada may per una pretenguda significació política, perque com deya en Pompeyus Gener en els celebrats «Cent Conçeyls del Conçeyl de Cent»:

Una cosa es la Escultura
e un altre l'Agricultura.

Entrem, donchs, ab el llegidor a la sala primera dedicada a dibuix, caricatura y gravat. Ens crida, primer que tot, la atenció el «Projecte de Mirall» y «Las Ales» den Riquer; aquest darrer d'un hermós simbolisme. Dos dibuixos den Cardunets, un estudi al carbó den Borràs Alella y un dibuix a la ploma den

E. Muñoz, un carbó den Gran Iscle «Los Isidros», un estudi den L. Masriera y un aigua fort, «Moll del Carbó» den Tersol E, es lo que més ens ha agradat d'aquesta sala, si descomptem la caricatura admirablement presidida per en Junceda qui exposa tres obres, que, pera obrar en justícia hauríem de cantar una per una: la retolada, «Don Rui Pero», ens ha captivat no ja per la esquisida factura d'aquest artista, sino per lo ben encertat de la parodia dels retrats del Greco. Cal remarcar també entre els expositors en Farré, ab un sugestiu «Café-Concert» en P. Planas, y en J. Grau M. ab dugues obretes que no estàn catalogades. Els bronzos de M. Oslé, «Cantante» y «El Tonto» y els den Sabadell, completen lo remarcable de la secció de caricatura. Ens sembla que aquest últim senyor podria trobar la nota justa si s'esforsa en no exagerar les positures; ens agraden molt més les retolades «Diva», «Banderillero» y «La flaqueza de la forsa», que no «L'atleta», «Arrossegant la capa» y «Coupletista». Creyém sincerament que hi guanyaria, sense mimvar a ses obres del caràcter qu'han de presentar com a caricatures.

Abans de passar a l'altre sala, un cop d'ull a un retrat de l'Apa, molt ben resolt y que 'ns enllemineix pera noves manifestacions de l'esmentat artista.

Cal sapiguerse junyir a les circumstancies y en el cas present, son esencials perque son de lloch. Aixís donchs, *Dafnis*, ha de parlar no més que a correu, ab estil telegràfic, —ell acostumat a les llargues y dolces converses sota'l cel de la illa de Lesbos!

Citem noms: Soler de les Casas, un retrat que enclou un remarcable esforç y una bonica aquarela—Gili y Roig, altre notable retrat—Riquer, «Els monstres» paissatge que impressiona fonament (l'lastima de mala llum dela sala)—Cidon, retrat al pastel—Ferrater, Bianqui, Casas R., Casas Abarca, Llisas R, Pujades, Vallhonrat, Cardunets, Gran Iscla—una impressió de Charenton,—Masriera, Ru-siñol, Nonell... Aquests dos darrers ab telés que havien sigut ja exposades.

Escultura: Atché: Llobet y Solis, els germans Oslé, un retrat den Sabadell y els ben encertats bronzos den J. Monserrat.

Y obligat pel caixista, *Dafnis*, pren comiat de sos llegidors fins a la setmana entrant.

DAFNIS.

En el local del Foment de Girona ha tingut lloch aquests dies una bella manifestació d'Art. Se tracta d'un esforç purament individual, del esforç de tres joves artistes d'innegable talent, l'exquisit poeta y excelent arquitecte Rafel Massó y Valenti, el pintor Coromina y l'escultor Guinot.

Al entrar en el local de l'exposició lo primer que'ns sorprengué fou el decorat de la sala. Es verament admirable com, ab tan pocs elements, han arribat a formar aquell deliciós conjunt.

Després vàrem contemplar llargament les obres exposades. Passarem depressa en la seva enumeració car ni el temps ni el lloch de que disposem ens permeten ferho d'un altre manera.

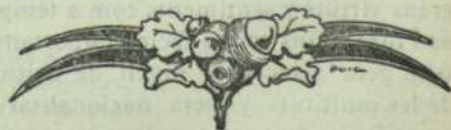
En Massó, a mes d'uns marchs pera els quadros d'en Coromina d'un gust exquisit, hi té uns croquis y esbossos hont se manifesten les grans condicions d'en Massó pera'l conreu artístich: de la seva carrera, uns admirables ex-libris y uns pergamins deliciosos.

En Coromina, jove pintor, a qui no recordàvem pas, ens sorprengué ab una colecció espléndida de telés d'una factura esquisida y d'un vigor envejable. Citarem entre altres *L'Orgue de Pins*, *L'Amistat*, perfecte de colorit y una pila més entre'ls que recordem unes precioses aquareles.

Y, finalment, en Guinot hi te varies escultures plenes d'expressió; aquell cap de vell y aquell altre adolescent.

Verament, es de lloar l'esforç que aquesta Exposició representa, esforç que tindrà de servir pera encoratjar a molts d'altres. La nostra més sincera felicitació y el nostre elogi més entusiàstich als tres organitzadors de tan simpàtica manifestació artística.

X.

Quelcom sobre'l teatre d'aficionats

III

Desenrotllar un tema sobre lo que hauria d'esser el teatre d'aficionats es una cosa quasi nova per lo poch que s'ha tractat d'aquesta qüestió; més avuy que el Teatre Catalá se troba en un període d'ufanós floreixement ho crech del tot necessari a fi de contribuir a n'aquet mateix floreixement, que no podria dir-se tal si quedés reduït a n'el funcionament de tres empreses.

Sento no obstant que sigui la meua modesta ploma la que hagi d'ocuparse d'aquest assumpte y ho faig no pas ab l'intent de treure a rel·luir mérits qu'estich segur no posseheixo si no ab l'intent de aportar quelcom de positiu a n'aquet floreixement de que us he parlat.

No tractaré de formular dogmatismes ni d'imposar procediments si no únicament d'exposar el meu criteri en aquesta materia desitjant que aquell que mes hi sàpiga més hi digui malgrat sigui ab l'intent d'esmenarse la plana.

Fetes aquestes petites observacions entraré en l'assumpte que m'ocupa.

En primer lloch s'ha de demanar al aficionat que sigui conscient de la seva obra això es que pensi que la seva missió en la escena no es pás el *fer comedia*, en el sentit vulgar de la paraula, si no que es mes gran, mes noble y enlairada ab una mardada importancia y altruista finalitat. Però per coseguir en l'aficionat un conscient de la seva obra es precis tingui solidificades dugues cuidades educacions en el doble aspecte d'home y d'artista que li han de fer veure el teatre; això es tenir d'ell un enlairat concepte, com a element de propagació de les grans virtuts y sentiments com a temple de l'idea y fins com a factor importantíssim pera aixecar el nivell de cultura de les multituds y pera nacionalisar la nostra terra fent art genuinament cata-

là, encara que naturalment sense excluir les traduccions. D'aquí'n neix una qualitat essencial qu'es la vocació d'artista, car sovint se fá distinció de les paraules aficionat y artista y això es una equivocació.

Veusaquí aquestes tres paraules que avuy semblan tres coses distintes y que en realitat son una mateixa naturalesa: aficionat, actor y artista. Fixeushí bé. Entenem per artista en el teatre aquell que ab mestria logra encarnar la realitat a l'Art ab el dó de fer con moure y sentir y hem d'entendre per actor el que intervé en l'acció y es un factor d'ella. Altres tres paraules ben similades que tenen un mateix origen: acció, actor, factor. L'actor es un factor de l'acció y aquest actor pot esser o no artista, segons la seva acció, però deixarà d'esser artista per el sol fet de no viure del Teatre, de carèixer de celebritat, o millor dit, deixarà d'esser artista perque'l seu treball es d'afició, quan això precisament denota més vocació artística? No; malgrat el seu treball sigui purament d'afició, possehint mèrits suficientment remarcables, serà, dintre'l Teatre, aficionat, actor y artista.

Y la primera aspiració que s'ha de conseguir es aquesta: fer una companyia d'aficionats artistes.

Sembla que dit això queda dita l'última paraula en aquesta materia, puig ab una companyia d'*artistes* no cal ja insistir més. Però no es pas això; perque l'Art implica regles y el seu perfeccionament es ilimitat; d'aquí se'n desprèn també la necessitat ineludible d'una intel·ligenta direcció—y trobar això es més difícil de lo que sembla—baix la qual no solament deuen estar sotmesos sino que han de tenirhi complerta confiança ja sigui en l'escullir obres o en el repartiment de papers, suposant que ell deurà conèixer el caràcter, temperament y aptituds de cada un dels aficionats.

Y anem ara a lo que'n podem dir re-constitució de l'escena d'aficionats.

Tenim ja una agrupació de joves, si no artistes ab vocació per aquest Art, una direcció entusiasta y intel·ligenta, y una finalitat que junts persegueixen. Realment tenim ab tot això molta cosa lograda, però'ns falta una altra cosa sense la qual tot seria inútil: preparar y educar el públich pera que s'exerceixi aquella comunió espiritual entre el poeta y el públich de que'ns parlà en Puig y Ferrater en la conferencia que el diumenge passat va donar al Teatre de Novetats. Y pera preparar el públich pera les modernes orientacions que empenygui el Teatre d'aficionats cap medi crech més profitós com la celebració d'aquestes conferencies que aquestes agrupacions

haurien d'encomenar a personalitats de valú competents en aquesta materia.

Llavors l'acció d'aquest Teatre serà ja de profit, d'enseyansa y d'elevació de l'esperit perque capacitada la multitut pera entendre y estimar l'obra del poeta-autor ab tota la naturalitat y bellesa que li sàpiga donar l'aficionat artista, serà'l Teatre el verdader Temple de l'Idea, la més exteriorisada manifestació de la filosofia humana y un verdader mestre de la vida en totes les situacions. ¿L'aneu veyent ara la vostra missió, joves aficionats? ¿No us sembla de més trascendencia, ara, això tant rústich y vulgar que ara'n diem *fer comedia*?

En el pròxim article sintetisaré y resumiré la meva tasca fent altres observacions que allargarien massa el present.

EMILI SALETA y LLORENS.

SONETS

*adressats al meu germà Ricard, a
n'en Ramon Costa y a n'en Joan J.
Santamaria.*

*Al lluny qui s perd, s'ovira la deïtat pagana
morint entre la pompa d'aromes y esplendors,
la deïtat qui ab flames d'insòlites fulgors,
l'esperit infondia de la saviesa humana.*

*Ara es claror vensuda aquella claror vana,
y n'ús cendres grises les màgiques colors;
sols l'esperit perdura sobre aquell mon de flors.
qui s perd al lluny, cap vespre de l'ànima profana.*

*Ara han finit oracles, conjurs y malefícis;
han enmudit les tètriques clamors dels sacrificis
y en l'horitzó triomfa un perfumat destell;*

*destell, Verge Maria, de llum asserenada
qui obre en vostres llavis la flor immaculada
de la saviesa nova, la flor del Bon Concell.*

*Jo sento una gran por com els petits infants.
oh, Verge qui aclariu les ombres ab somriures,
oh, Vos qui assereneu els mars, tendint les mans,
gloriosa de la llum que hi ha en els espais lliures.*

*Jo sento una gran por en les callades nits
qui amargan tant vorint ma vida, malestrugues,
lo tràgich del torment, diu, a mos ulls dormits,
una dèbil fulgor de llàgrimes porugues.*

*Sobre el silenci obscur, en l'ample solitud,
tremola una oració, llumena una virtut,
qui es ritme en el enllà, crepuscle incomparable;*

*crepuscle d'or vibrant, qui en la nit aclarida,
encén sobre mon front, l'explèndida florida,
de besos que hi sembreu, vetllant, Mare Admirable.*

*S'allunyen com mals somnis les tenebroses vies,
y apunta un admirable demà magnificat;
sobre l'aflixio augusta de mortes alegries.
reviu una esperansa d'auguri poncellat.*

*Reviu una esperansa sobre les melangies
y sobre les tortures del fret hivern passat;
un frisament arbora les clares llunyanies,
els núvols palidexen pel cel meravellat.*

*Y aparexeu, Maria, clement, consoladora,
Regina victoriosa y Mare auxiliadora,
càntich del novell dia qui es goridor de penes;*

*tot sent l'alta presència, floreix y s'aconsola,
de tant veures perduda, a Vos l'ànima vola,
y, oh! com trova de gracies y amors vostres mans plenes.*

JOSEPH PENINA.

PRINCIPAL

Per avuy estava anunciada la estrena de *El gos de Baskerville*. Però en vista de l'èxit creixent de *Juventut de Princep*, s'ha aplassat la nova producció. Continuen y continuaran, donchs, les representacions de la famosa *Juventut del princep*, que, com diguerem nosaltres ja desde'ls primers dies, tot Barcelona l'anirà a veure, aplaudir y admirar.

ROMEA

De dugues obres hem de fer esment avuy, al parlar d'aquest teatre: *La lley d'herencia*, farsa en tres actes d'en Santiago Rusiñol y *La Santa*, comedia en un acte d'en Martí Giel.

Es *La lley d'herencia* obra de gran broma, quan més broma y més gran millor. En Rusiñol s'hi ha llessat, s'hi ha abrahonat a la broma y n'ha agatat el rengle. Vaya un ell, quan s'hi posal Homes y dones y criatures y tota la sala en corporació s'hi distreu y enterneix ab els seus acudits, ab els seus personatges caricaturescos. Alló es un devassall, un va-y-tot, un desori, un *acabose*... Alló es un batibull, un desllorigament, un terratrèmol... Alló es tot lo que vulguin y encara més; però una obra seriosa, com molts demanaven y exigien, no ho es y fa be de no serho!

Que dinoni! De tant en tant be deu estar permès descompondres un xich, oblidarse de tot y saltar per la finestra! Un salt mortal de broma, de gatzara, de *tip de riure*: això ha fet en Rusiñol y aquesta es *La lley d'herencia*. Y

així s'ha de pendre y així ens ho hem prés nosaltres y ni protestem ni trenquem llanses ni ataquem al públich ni defensem a en Rusiñol: ens fem un tip de riure ab la comedia, y prou. Això es lo que procedeix, ens sembla, y això es lo que volia y pretenia l'autor, segons les nostres sospites.

Consti que 'ls autors se feren veritable càrrech de les circumstancies, representant la farsa ab aquell desembràs y animactó exigides pel genre de l'obra. Tots estigueren molt justos, molt a tó, y ben a mida. En Soler, l'Aymerich, en Torelló, en Vives, en Daroqui, en Nolla, y les senyores y senyoretes Clemente, Parreño, Daroqui, Vallbé, Persiva y Ferrer, se lluhiren de debó.

Una rialleta a tots y en paus ab tothom, com mana l'evangeli.

Y sense més filosofies, passem a *La Santa* de'n Martí y Giol, car es obra que val la pena, y mereixedora, ab tot y les seves curtes dimensions, de una bona incensada.

No'n contarem l'argument ni'n farem un estudi detallat: bastarà dir que ab ella se'ns revela un prometedor autor dramàtic que, si procura esmenarse de certs petits defectes inevitables en tota primera obra, donarà fruits dignes de fort elogi.

Felicitem a ne'n Martí y Giol per l'èxit y esperem aplaudir-lo aviat en noves produccions.

Y respecte als actors que interpretaren *La Santa*, siguin també aquestes ratlles de elogi y felicitació.

S'està ensajant en aquest teatre la comedia en quatre actes *Segones nupcies*, de'n J. Paig y Ferrater.

Y aviat se posarà en estudi *Contra-claror*, drama en tres actes de'n R. Suriñach Senties, obra de la qual ne teniem inmillorables referencies.

NOVETATS

Passem a Novetats.

Y aquí'ns trobem altra vegada ab en Santiago Rusiñol que ara se'ns presenta de braset de'n Martínez Sierra, coautor de l'obra *Aucells de pas*, estrenada darrerament en aquest teatre.

Son els *Aucells de pas* comedia d'ambient encisador, car l'ambient ho es casi tot en l'obra y'l secret del èxit (un xich més fret cap al final), que va obtenir la nova producció.

Els personatges de la comedia atreuen y sugestionen y un els mira actor (una mica arbitràriament) y escolta parlar (un poch convencionalment també) ab fonda complascencia. Els Hochs ahont passa l'acció conseguixen també interessar, y tot plegat, en definitiva, fa passar una estona ben agradable. Y al final un aplaudeix de bon grat agraïnt a en Rusiñol y a en Martínez Sierra la trassa de pintors que han demostrat y el punt d'emo-

ció, encara, que ab tot plegat, han conseguït despertarnos...

Aucells de pas, fou molt ben presentada per la «Nova empresa de teatre català» que, baix aquest punt de vista, se mereix incondicionals aplaudiments.

La interpretació de l'obra, força encertada també. En Rojas tingué moments de veritable farsa. En Barbosa justíssim; ha fet una brillant creació del personatge que interpretava. La Tresols plena de bona voluntat y molt acertada en alguns fragments. Y els altres y les altres, fent els possibles per no descompondre el quadro y conseguincho ben sovint.

Gent d'ara es el títol de una comedia en dos actes original de l'Eduard Coca y Vallmajor (el popular K. O. K. de *¡Cu-cut!*) que s'ha posat en estudi a Novetats. Sabem que l'obra ha agradat molt als que la coneixen y esperem per ella y el seu autor l'èxit que's mereixen.

Per avuy divendres està anunciada l'estrena de *Les follies del amor*, obra de la qual parlarem la setmana entrant.

Agrupacions y Societats

Foment de Sant Antoni.—Dijous passat s'hi representà el vell drama d'en Zorrilla ab escarri, cosa que, a més de denigrar el gust artístic del públich, ja fet a les xavacanes, desdía molt dels organissadors d'aquest acte.

Aquet centae, representant obres forasteres y per torna actes com el darrer de l'altre dia, se posa a un nivell ridicolíssim.

Catalunya Nova.—Lo mateix que dihem al «Foment» ho dihem a n'aquesta entitat.

Cal, amichs socis, anar ab peus de plom, puigs funcions ridiques com la que feren, desdía molt del centre, y més aquest que gosa de certa respectabilitat a Catalunya.

S'ha de procurar deixar els llambrochs y anar per feyna culta y més seria, senyors de la Directiva.

Unió Ultramarina.—En preparació *Mar y cel*, dirigida per l'Emili Alsina.

En parlarem detalladament.

Ateneu Obrer del Districte Segon.—Baix la direcció del senyor Gubert se representà el drama d'en Guimerà *Terra baixa*.

A n'aquesta obra vegerem que'l senyor Gubert tenia desitg d'agradar, cosa que logrà, y sinó fosin alguns petits detalls de declamació que'l fan quelcom incorrecte, sens dubte, encara n'hauria tret més partit; en quan a la direcció hi notarem una mica més de justesa, però no ab *El mestre Jan*, que anà malament. La senyora Zamora com sempre: fa cent vegades un paper y ha d'anar a remolch del consuet. L'Amores calcadíssim, essent el que

més en caràcter estava. En Fàbregues y en Castelló y aixís mateix en Creus y en Monner sabien bé el paper. La senyoreta Morera, ab sa ingenuïtat, molt aplaudida.

En preparació, *La bona gent*.

Germanor.—Demà, a la vetlla, dirigirà l'obra *La malvasia de Sitges*, d'en Vidales, l'antic ex-director del «Niu Guerrer» senyor Carreres; a més se representarà l'hermós diàlech d'en Graells Castells *Boyrina de Sol*, dessempeñat per la senyoreta Senties y senyor Jofra, y *La sala de rebre*, baix la direcció del jove Fontiguell.

En parlarem en el nombre vinent.

Esbart Artístich.—Baix la direcció del senyor Vives se representà la comedia d'en Feliu y Codina *El mas perdut*.

En l'execució de l'obra hi va haver escenes que no anaren com cal, no per manament de direcció, sinó de poch estudi. Recomanem que no's vagi a remolch del apuntador, ja que així deslluïeix el mèrit de l'artista.

GRACIA.—Centre Nacionalista Republicà.—L'última obra qu'han posat en escena, *Tenorios*, va esser molt del gust del públich que acudeix a n'aquest centre, si havem de jutjar per les interminables rialles que se sentiren. Els senyors Claramunt, Xuclà, Cullell y Bertran se portaren molt bé, lo mateix que les senyores Casasses, Mas y Rodríguez y els senyors Xaus y Gra.

Per diumenge que vé, anuncien el benefici els senyors Claramunt y Adrià, posant en escena *Terra baixa*.

Tenint en compte les moltes simpaties de que disfruten en aquest centre, no duptem en creure que el teatre estarà plè.

Círcol de Propietaris.—Davant de distingida y nombrosa concurrencia se posà en escena el dia 8 el drama en quatre actes, traduït per en Lluís Viola, *La mort civil*, quina execució anava a càrrec de les senyores Roig y Bozza, la senyoreta Guardia y els senyors Mantua, Bello, Furquet, Barba y Bardem; l'obra sortí bastant arrodonida, si be trovarem que tots, indistintament tots, la digueren ab un tó massa declamatori, y, per lo mateix, la major part d'escenes les escoltarem fora de la realitat.

Per fi de festa representaren la comedia *Un matrimoni enredat*, d'en E. Boix, que va fer passar un rato divertit.

Pel dia 22 anuncien *La fortuna boja*.

Casino Artesà.—El dia 8 posaren en escena *La nit de núvis* y *Un interior*; en la primera feren les delícies del públich les senyores Lorán, Darnís y Amat y els senyors Puig P. Abril y Puig T.; aquest últim hi estava força en caràcter.

Un interior fou representat admirablement per la senyora Loran y el senyor Puig, quins saberen exteriorisar el disgust dels personatges que representaven ab molta naturalitat; el

senyor Franculí molt bé, y ens hauria agraït més si al llegir aquella sentimental carta hi hagués posat l'ànima, puig tenint en compte que es el Doctor de la casa y ha seguit ab tots els seus detalls el procés d'aquella família, es molt natural que's commogui davant d'aquella missiva; la senyoreta Amat y el senyor Guilera no deslluïren el conjunt.

Diumenge vinent, estrena de la comedia *Gelos per força*, adaptada a nostra escena per en P. Fluvia.

Ateneu Catalánista.—El programa del passat diumenge el composava la comedia d'en Riera y Bertran *Com l'anell al dit*. L'execució no'ns satisféu gayre. A en Castells devem recomanarli que procuri tenir força calma a les taules, y, sobretot, que no cerqui may els aplaudiments, car això les més de les vegades, el fa caure en ridícul y el fa fugir de tó. No volem dir ab això que fes del tot malament el paper de «Sr. Viladot», puig tingué alguns moments felissos, y si hagues curat domenyar la seva nerviositat y hagués adoptat unes altres poses menys inconvenients que la de restar sempre ab les cames doblegades, hauria fet una creació. Fixish! força, senyor Castells, que a vosté no li manquen envejables condicions. En Claveras bon xich exagerat en l'últim acte; no semblava pas el mateix «Lluís» de l'acte segon, ahont li estigué discretíssim. La senyoreta Monserrat bé; veyem en aquesta principiant una esperança de l'art si prossegueix sempre ab el mateix dalit y estudia força.

En Tarragó hauria tret més bon partit del seu paper si no l'hagués exagerat tant.

Pel diumenge vinent *Els pobres menestrals*.

La Filantròpica.—El diumenge prop passat representaren la divertida comedia *L'enredayre*.

L'execució anà quelcom fluixeta, observantse en moltes escenes, sobretot en les de conjunt, que no estava prou ensaijada. La senyoreta Sampere T. estigué bastant bé. En Sagalà feu un «Toribio» força acceptable. En Calaf insegur, molt insegur. Molt bé en Codoner en el «Maties». En Sansalvador feu un «Baldiri» manco... Els demés feren lo que pogueren pera sortir del pas. El públich cridàner com sempre, ab les seves rialles intempestives, importunes...

Juventut Catòlica.—En aquesta societat se representà el passat diumenge el drama de don Francesch Comerma *La nit de Tots Sants*, escrit expresament pera l'escena catòlica. L'execució anà bastant desgabellada per part de tots, segurament per falta d'assaigs. En Baldoval y Daroca bastant insegurs. En Claveras P. no sabia el paper. En Mollà ab els seus gestes desordenats y el seu parlar incoherent. L'Albardané el clonw de sempre. En Llansà fet un galán de llansa. En Martí bastant bé; si estu-

dia forsa, aqueix jove ne trigarà gayre a fer la pols a tots els de la casa.

Dels demés no cal parlar-ne perquè quiscun feya lo que volia.

Per fi de festa representaren *Un Tenorio y un Mejia*, en la qual feren les delícies (?) de la concurrència els senyors Sanjust, Albardané y Llansà. Aqueix últim, en el paper de «Xato» hi estigué molt en caràcter.

En Cirera (Pau) abusant com de consuetud de la sobreria benevolensa del públich, d'aqueix públich que, ademés d'entusiasmarse per obres del patró de *Les dos pilletes*, qualsevol cosa'l fa riure.

SANS.—Ateneu la família obrera.—La companyia que baix la direcció de don Gaston A. Mantua actua en aquesta societat va representar el diumenge passat, davant de nombrosa concurrència, el drama tràgich de Pau Giacometti, traduït al català per en Lluís Viola, *La mort civil*.

El senyor Mantua, que feu el «Conrat», estigué a gran altura, fent una verdadera creació d'aquest personatge; ja en les primeres escenes se li notà el llarch estudi que'l senyor Mantua ha fet d'aquesta obra. En el segon y quart actes, y al final de l'obra, tingué el senyor Mantua que saludar diferents voltes per l'ovació unànim que li tributà l'auditori.

Felicitem de veres al senyor Mantua; tot elogi es poch davant del treball magistral que fa d't senyor en aquesta obra.

Molt bé la senyora Roig, en «Rosalia» y senyoreta Guardia, en «Emilia», si be's notava poca diferencia de edat per representar mare y filla.

El senyor Barba en «l'Abat» no feya el posat ni la veu adaptat a l'edat que representava; ab tot demostrà entendrel.

Sobresorti el senyor Bello, que feu un «Enrich Palmieri» molt ben acabat.

Molt bé els senyors Furquet, Bardem y la senyora Bozzo.

Si l'apuntador no cridés tant fora millor.

Per fi de festa posaren en escena *Un matrimoni enredat*, original de don Emili Boix, soci d'aquesta societat.

Aquesta comedieta es de bon gènere, proposantse l'autor fer riure, y a fè que ho logrà.

Hi ha una barreja de casaments, fet un d'ells per poders, y cambiantse l'un marit la muller de l'altre, portada ab molta gracia. El públich està en continuu rialla.

En la representació estigueren forsa bé els senyors Font, Furquet y Bello y la senyoreta Guardia.

L'autor siguié cridat a les taules.

SAN MARTÍ.—F. R. I. El Pueblo. — La nit del dissapte organissà aquesta entitat a benefici dels pobres de la barriada una vetllada escènica-literaria-musical, representantse la comedia *Una dona a la brasa*, interpretada pels senyors Solà, Canadell, Gelabert, Marco y altres que sentim no recordar.

Varis alumnes de les escoles recitaren escallides poesies. Y el chor de l'entitat cantà bonques pessets. Per tot lo dit se reculliren forses aplaudiments.

C. de P. del Guinardó. — La companyia que dirigeix en A. Vila, la tarde del diumenge executà el següent programa. *Sebes al cap. La mà de mico y Una senyora sola*.

Les dues comedies, primera y última respectivament, foren interpretades com generalment s'acostuma en teatres d'aficionats, això es, diestars per casa.

Emprò creyem que, al posar en escena la rondalla dramàtica *La mà de mico*, se hauria tingut en compte el gènere de que's tractava, y, en consecuença, se n'hauria fet el degut estudi, ja que'l senyor Blasi demostrà no haver estudiat la lletra y, per lo tant, menys el personatge del sargent «Morris», que no sapiguérem veure per enllloch. Ha de saber l'esmentat senyor que no es cridant com se diu quelcom en el teatre; el «Herbert» del senyor Garcia fou sols una ombra del tal; igualment pot dirse del senyor Recasens y de la senyoreta Matas; el senyor Vila feu un «White» que'n el primer quadre estava a l'altura dels altres. en el segon y tercer estigué un xich més en caràcter.

SANT ANDREU DE PALOMAR.—Centre Popular Catalanista.—Diumenge prop passat aquet centre va inaugurar un nou teatre, espayós y bonich, posant en escena *L'hereu escampa*, d'en Santiago Rusiñol, y per pessa *Lo ret de la Sila*, d'en Pitarra.

La concurrència omplia tot el local y aplaudí forsa al quadre d'aficionats, que desemenyà molt acertadament el seu comés.

Dels nostres Corresponsals

ARENYS DE MAR.—La companyia dramàtica que dirigeix el primer actor don Anton Calvo el dissapte prop passat estrenà el drama en tres actes d'en Rovira y Serra, *Riu avall*, posat en escena pel senyor Calvo, secundat en el desemeny per les senyores Matas y Roca y els senyors Calvo, Misser, Floris, Bagué, Illa, Gualba, Floris, Extrany, Gallego y altres. L'execució anà bastant bé, distingintse, entre altres, les senyores Matas y Roca y senyors Calvo, Illa, Gallego y Missers que foren aplaudits. Tots portaven els papers estudiats.

Després se representà la comedia en un acte d'en Ferrer y Codina, *Messalina*, desemenyada per les senyores Matas y Roca y els senyors Bagué, Illa y Misser, que feren passar una bona estona a la concurrència, que va esser escassa.

El diumenge dita Companyia posà en escena un drama castellà que anà regular, en el que el senyor Bagué feya bastantes castellanades, de les que el públich s'en va adonar, causantli un mal efecte tremendo...

Si la companyia ens volgués creure li donariem un consell, y es: que's deixi de representar obres castellanes, puig no'ls convé de cap manera.

La concurrència també fou poca.

MANLLEU.—Associació Catalanista «En Rafael de Casanova».—El dia de Tots Sants els aficionats de la Secció Dramàtica d'aquesta entitat representaren *El cor del poble*, d'en Iglesias. Si judici hem de fer de sa execució podem ab molt goig dir que sempre hem gregut que eren uns aficionats notables en tots sentits, siguent de lo més bó y millor de la plana y que en conjunt, o bé sols, poden anar a treballar en teatres de la capital.

La execució fou esmeradíssima.

A la senyora Carme Alentorn, Joan Grivé, Adjutori Tort, Ramon Serrasols, Joan Caballeria y n'ignaci Mas, els felicitem de tot cor y no podem alabar més a un que a altre perquè tots ho feren bé per igual.

Per pessa se representà *Ditxós Tenorio!* pels senyors Alentorn, Caballeria, Grivé y Ferrer.

Ab *El cor del poble* se estrenà una ben vistosa decoració, obra del director d'escena en Joan Grivé.

Tots foren molt aplaudits, haventse vist obligats varies vegades a tirar el teló y sortir a rebre els aplausos ab que'l públich que omplenava per complert el local, els alentava pera continuar per tant bon camí.

SABADELL.—Acadèmia Catòlica.—El diumenge passat reprsentaren la comèdia d'en Feliu y Codina *Cafis y Mofis*, que fou una verdadera creació per part del senyor Trullas, ab el paper de Francesch, com també pel senyor Penalva ab el Platxeria, y els senyors Altés (J) Mas, Estivill y Altés (A). Per fi de festa feren el drama en un acte *L'idiota del gorch negre* que sortí bastant ajustat.

—Centre Sabadellés (Gelats).—El mateix dia representaren el drama d'en Guimerà, *Terra baixa*. Molt bé la senyoreta Sanchez en el paper de Marta que estigué divinament en tota l'obra; el senyor Sallent en el Manelich al primer acte estigué molt discret, però el segon el desempenyà molt bé, valentli forts aplausos el final del segon y el tercer acte. Els senyors Domenech y Bertran sortiren ben ayrosos en sos papers de Sebastia y Ermita y el senyor Puig molt discret en el paper de Joseph, igualment que'ls senyors Blanch, Casanyes y altres que ignorem els noms.

Fem avinent a n'aquesta Agrupació que fan molt mal fet en suprimir les dames. Si només poden disposar de dugues, poden escullir obres del teatre catòlich y no tindran necessitat de fer retallades ni d'espallar obres que porten més gasto del que ells poden fer.

Per pessa posaren la comèdia *Un beneyt del cabàs*.

Va ab aquest nombre, (REPARTIM als nostres lectors y CORRESPON als nostres subscriptors) el quart folletí de 24 pàgines de la hermosíssima comèdia

Joventut de Princep.

Segueixen cada dia ab major èxit les representacions de la hermosa *Joventut de Princep* al Principal. Dimecres va esser el benefici dels estudiants que surten de comparses en tan aplaudida obra y'l teatre's veigé molt concorregut de joves escolars.

Se diu, que impresionats per l'esmentada producció, en algunes de les Facultats de la nostra Universitat, els estudiants han prè l'acort de posarse una boyna, ab una cinta del color de la Facultat respectiva, que seria una divisa distintiva de l'estament, com ho es la que duen els joves de la vella Heidelberg.

Avuy se posa a la venda'l drama

ELS PICAROLS

El notable escriptor Santiago Rusiñol, va rebre, diumenge a la nit, un telegrama de Viena, en el qual se li feya saber que la excelent actriu italiana Mimí Aguglia, havia posat en aquella capital *La lletja* obtenint un triomf esplèndid, ja que segons deya'l telegrama, el teló fou aixecat cinquanta vegades.

Per en Rusiñol y pel nostre teatre'ns alegrem moltíssim de l'èxit.

Ha mort a París el conegut dramaturch francès Victorià Sardou. Molt coneguda es de tots els públics l'obra d'aquest mestre en l'art de teixir trames teatrals y cercar tipus encaixats per les taules. En Sardou era

una figura. No era un poeta però era artista, molt francès en la manera de fer, qu'havia lograt passejar les seves obres d'un cap a l'altre de mon. En ell no anessiu a cercarhi pas ni inspiració, ni naturalesa, ni transcendències; ell teatre, trama, conflicte ben trobat y millor explotat.

El teatre de Sardou viurà encara molts anys, perquè ab tot y sos defectes, es teatre interessant.

Els diaris francesos ploren la mort del mundial acadèmic.

BIBLIOTECA DE TOTS COLORS

Avuy s'ha posat a la venda al preu de *duques pessetes* l'exemplar. L'interessant drama en tres actes de Erckmann-Chatrian, traducció de Salvador Vilaregut,

ELS PICAROLS

obra que ha estat la primera estrena important de la present temporada teatral.

ELS PICAROLS

els donarem als nostres favoreixedors al preu *extraordinari de una pesseta* sempre que comprin l'obra a n'aquesta administració (Passatge de Mercader, 10, interior) o en el kiosco Franch Español, Rambla de les Flors, davant de càñ Cuadros, y presentin, per acreditar el seu caràcter de favoreixedors d'aquesta empresa, qualsevol dels volums publicats dintre la Biblioteca DE TOTS COLORS.

Diumenge passat al matí en el teatre Novetats el jove autor Sr. Puig y Ferreter, va donar la seva anunciada conferència sobre *L'art dramàtic y la vida. Noves orientacions* davant d'un públic nombrosíssim y atentíssim.

El parlament del senyor Puig fou una mostra més de la seva intel·ligència robusta y de son caràcter sencer. Està bellament escrit, respira sanitat y en molts trossos, una sinceritat convincent; es la seva doctrina, les seves creències en matèries d'art, tota la seva teoria d'artista a qui'l pensar comou tant com el sentir.

Verament, conferències com la de diumenge, poden esser, sens dubte, una font d'educació popular.

Un detall: qui escriu aquestes ratlles, vegé'l diumenge entrar a Novetats a l'hora de conferència, tots els escolars núbils d'un estudi. no sab quin, acompanyats de son venerable mestre. Això complau.

Recomanem als nostres lectors que's fixin en les modificacions de l'anunci insert en la darrera pàgina d'aquest nombre. Se tracta d'una obra de molta importància qual primera edició, agotada en alguns quaderns, ara ha estat refeta y completada ab un extens «Apèndix».

ELS PICAROLS

Végense les condicions especials ab que els nostres favoreixedors poden adquirir aquesta aplaudida producció.

Diumenge passat se celebraren en el teatre Circo de Reus, els Jochs Florals ornisats per la secció de Ciències y Lletres del Centre de Lectura de dita ciutat.

Ab una soperba poesia quin títol es «Cançons de amor», el inspirat poeta Joseph Carner guanyà la Flor Natural y trescentes pessetes. Nomenà reina de la festa a la senyora Massó de Llopart.

Els demés premis, tots en metàl·lic, foren guanyats pels senyors Gabriel Alomar; Lopez Picó, Carles Magriñà, guanyador de les 250 pessetes a una novela; Victor Oliva, Manel Rayentós, Manuel de Montoliu, Jaume Soronelles, Mossen Navarro y Mossen Rovira y Boixadé. El premi ofert al millor drama no s'ha adjudicat.

Notable en veritat es el discurs que pronuncià el president del Jurat senyor Pin y Soler, aixís com el de gràcies que anà a càrrech del senyor Font de Rubinat.

La distingida concurrència que omplena'l local no's cansà d'aplaudir mentres durà tant bella festa. A n'aquests aplaudiments unim el nostre que es ben fort y ben sincer.

DE TOTS COLORS Surt cada divendres.
Redacció Administració - Passatge de Mercader, 10

16 pàgines y cobertes UN RAL val el

Diccionari Català

Indispensable als que vulguin saber a fons la llengua catalana y desitgin escriupela correctament.

Conté'l llenguatge complet de

CATALUNYA, MALLORCA, VALENCIA, ROSSELLO, SARDENYA, LENGUADOC, &

Haventhi agotats infinitat de quaderns d'aquesta publicació y essent moltes les persones que'ns han demanat l'obra completa, hem decidit reimprimir les pàgines que'ns faltaven y desd'avuy podem servir-la ab les següents condicions:

L'obra consta de 227 QUADERNS, que aniràn apareixent, ab tota puntualitat, un quadern cada setmana. Forma aquesta obra TRES GRANS VOLUMS, impresos a dues tintes sobre paper superior y satinat y ab inicials alegòriques.

S'admeten subscripcions a casa l'editor Bartomeu Baxxarias, (Passatge de Mercader, 10, interior), que's serviràn a domicili.

Respecte a les persones que vulguin adquirir, desseguida, l'obra completa enquadrada poden ferho pagant-la a plassos de **5 pesetes mensuals**.